

Bruksela, 18 lutego 2026 r.
(OR. en, es, fr)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0132 (COD)

6177/1/26
REV 1 ADD 1

CODEC 196
JAI 180
ASILE 16
FRONT 31

NOTA DO PUNKTU I/A

Od: Sekretariat Generalny Rady
Do: Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada

Dotyczy: Projekt ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2024/1348 w odniesieniu do
stosowania koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego (**pierwsze czytanie**)
– przyjęcie aktu ustawodawczego
= Oświadczenia

Hiszpania poprosiła o włączenie do protokołu Rady następującego oświadczenia:

1. Hiszpania jest zaangażowana we wdrażanie Europejskiego paktu o migracji i azylu. Pakt ten jest historycznym krokiem w opracowywaniu kompleksowej polityki i kompleksowych ram prawnych UE na potrzeby zarządzania azylem i migracją. Rozporządzenie (UE) 2024/1348 w sprawie ustanowienia wspólnej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową (rozporządzenie APR) jest kluczowym elementem tych ram prawnych.
2. Hiszpania nie popiera wniosku w sprawie zmiany rozporządzenia APR z czterech powodów: o charakterze legislacyjnym, prawnym, zewnętrznym i operacyjnym.

3. Po pierwsze, rozporządzenie to narusza integralność paktu. Oznacza ono zmianę Europejskiego paktu o migracji i azylu jeszcze przed rozpoczęciem jego wdrażania, które ma nastąpić w czerwcu 2026 r. Zmiana ta będzie miała miejsce, zanim możliwa będzie ocena, czy odpowiednio funkcjonują nowe ramy prawne jako całość, a w szczególności, przed oceną nowych przepisów dotyczących koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego, zawartych w rozporządzeniu APR już uzgodnionym pod koniec 2023 r. Ponadto oznacza ono zmianę jednego z elementów szczególnie newralgicznych dla osiągnięcia globalnego porozumienia, a mianowicie koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego. Na koniec, wniosku tego nie można analizować w próżni, lecz w ścisłym powiązaniu z wnioskiem dotyczącym rozporządzenia w sprawie powrotowej procedury granicznej i przewidzianych w nim ośrodków powrotowych. Hiszpania podtrzymuje krytyczne stanowisko w sprawie takich ośrodków repatriacyjnych w państwach trzecich.

4. Po drugie, Hiszpania zgłasza zastrzeżenia prawne dotyczące włączenia do tekstu możliwości dokonywania w tej dziedzinie niewiążących uzgodnień. Uzgodnienia takie nie gwarantują poszanowania praw i obowiązków wnioskodawców, którzy mieliby być przekazywani do państwa trzeciego. Nie ma gwarancji, że wnioskodawcy tacy otrzymają skuteczną ochronę zgodnie z prawem Unii i prawem międzynarodowym. Ponadto, jeżeli uzgodnienia takie będą niewiążące, rodzi się pytanie, w jaki sposób państwa członkowskie i państwa trzecie mogą być zobowiązane do ich przestrzegania. Wyraźnie dopuszczając możliwość zawierania przez samą Unię umów lub niewiążących uzgodnień w tej kwestii, wszystkie państwa członkowskie biorą na siebie dużą odpowiedzialność oraz nieakceptowalne ryzyko. Ponadto istnieje wysokie ryzyko wszczęcia postępowania sądowego w związku z możliwym naruszeniem zasady non-refoulement zapisanej w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a także w europejskiej konwencji praw człowieka. Ryzykiem prawnym obarczony jest także możliwy wpływ na zasady ustalania odpowiedzialności. W związku z tym nie można wykluczyć, że przekazywanie osób między państwami członkowskimi na podstawie rozporządzenia w sprawie zarządzania azylem i migracją zostanie zawieszona, ponieważ sądy krajowe będą mogły orzec, że nie można przekazywać osób do państw, które dokonały takich uzgodnień.

5. Po trzecie, takie uzgodnienia dokonane przez Unię lub przez jej państwa członkowskie z państwami trzecimi sąsiadującymi z Hiszpanią mają bezpośredni wpływ na stosunki dwustronne Hiszpanii z tymi państwami. Tekst przewiduje mechanizm wcześniejszego informowania państw członkowskich mających wspólną granicę. Jednak takie sformułowanie wykluczałoby główne kraje sąsiadujące z Hiszpanią, z którymi inne państwa członkowskie mogłyby zawierać umowy bez informowania Hiszpanii i bez konsultowania się z nią.
6. Po czwarte, pod względem operacyjnym Hiszpania wyraża poważne wątpliwości co do skuteczności i efektywności tego środka. Opcjonalny charakter kryterium związku budzi wątpliwości co do trwałego charakteru mechanizmu. Jeżeli nie ma powiązań rodzinnych, społecznych ani ekonomicznych, Hiszpania zastanawia się, jaką motywację będzie miała osoba przekazywana, aby nie próbować wrócić do UE, skoro jej perspektywy życiowe w nieznanym państwie trzecim są ograniczone. Ponadto, jeżeli niektóre państwa członkowskie będą stosować kryterium związku, a inne nie, mogłoby to prowadzić do systemu zdeintegrowanego, nie zaś systemu wspólnego. Wątpliwości budzi również relacja kosztów takiego środka do korzyści, jakie miałby przynieść. Nie przeprowadzono dostatecznie obiektywnej analizy kosztów i korzyści. Ponadto podobne istniejące przykłady dowiodły już jednak wysokich kosztów i ograniczonych rezultatów.
7. Wobec powyższego Hiszpania **SPRZECIWIA SIĘ** przyjęciu rozporządzenia w proponowanym brzmieniu.

Francja poprosiła o włączenie do protokołu Rady następującego oświadczenia:

Francja głosuje przeciwko przyjęciu rozporządzenia Parlamentu i Rady w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2024/1348 w odniesieniu do stosowania koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego. Zmiana sposobu stosowania koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego proponowana w tekście stwarza znaczne ryzyko operacyjne, prawne i polityczne zarówno dla tych państw członkowskich, które zdecydują się nie stosować kryterium związku, jak i dla tych, które takiej decyzji nie podejmą i, co więcej, nie będą mogły jej podjąć.

Proponowane w tekście usunięcie kryterium związku jako obowiązkowego wymogu i dopuszczenie zamiast niego możliwości zawierania umów i dokonywania uzgodnień z państwami trzecimi podważa delikatną równowagę wypracowaną w ramach paktu o migracji i azylu i tym samym stwarza ryzyko dla jego wdrożenia:

- może prowadzić do wzrostu wtórych przepływów, których ryzyka nie można było oszacować przed przedstawieniem propozycji zmiany ustawodawstwa z uwag na brak dokonanej wcześniej oceny skutków;
- może zakłócić przekazywanie pomiędzy państwami członkowskimi w ramach systemu dublińskiego, a następnie na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1351 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zarządzania azylem i migracją;
- wynika to zwłaszcza z możliwości dokonywania „uzgodnień”, które, jako z natury niewiążące, nie dadzą państwom członkowskim wszystkich gwarancji wymaganych do zapewnienia osobom ubiegającym się o azyl takiego poziomu ochrony w kraju trzecim, do którego odpowiedzialne państwo członkowskie zamierza je odesłać, jaki wymagany jest na podstawie koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego, a mianowicie – skutecznego dostępu do takiej ochrony.

Na zakończenie Francja przypomina o swoim sprzeciwie wobec takich umów i uzgodnień skutkujących finansowaniem przez Unię, zwłaszcza w formie funduszy dla działań zewnętrznych.